

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název vzdělávacího materiálu

Tematická oblast	Pracovní a trestní právo
Datum vytvoření	23. 11. 2012
Ročník	4. ročník čtyřletého a 8. ročník osmiletého G
Stručný obsah	vina, okolnosti vylučující trestnost a trestní odpovědnost nezletilých
Způsob využití	slouží jako podpůrný materiál pro práci v hodině a domácí přípravu žáků, první strana obsahuje námět k diskuzi, jako motivační text lze využít úryvek z románu Zločin a trest (úvahy Raskolnikova)
Autor	Mgr. Přemysl Šil
Kód	VY_32_INOVACE_20_ZSIL14

6. Vina a trestní odpovědnost

- **V diskuzi se pokuste definovat pojem vina.**

6. Vina a trestní odpovědnost

Vina

- je **vztah pachatele** ke skutečnostem
- **naplňujícím skutkovou podstatu** trestného činu.

6. Vina a trestní odpovědnost

Vina

- je **vztah pachatele** ke skutečnostem
- **naplňujícím skutkovou podstatu** trestného činu.

Vina má **dvě formy**:

- **úmysl**
- a **nedbalost**.

V trestním zákoníku je u většiny trestných činů **trestný pouze úmysl**.

6. Vina a trestní odpovědnost

Přestože **byla zjištěna vina**
a došlo k naplnění skutkové podstaty
trestného činu,
existuje 5 okolností,
které vylučují protiprávnost:

6. Vina a trestní odpovědnost

- **krajní nouze** (odvrácení přímo hrozícího nebezpečí)
- **nutná obrana** (odvrácení přímo hrozícího nebo trvajícího útoku)
- **svolení poškozeného** (jednání na základě svolení osoby, jejíž zájmy jsou činem dotčeny, s výjimkou souhlasu k ublížení na zdraví nebo usmrcení)

6. Vina a trestní odpovědnost

- **přípustné riziko** (jednání v rámci zaměstnání nebo funkce, které ohrozí nebo poruší zájem chráněný trestním zákoníkem, nelze-li společensky prospěšného výsledku dosáhnout jinak, s výjimkou takové činnosti, která ohrozí život nebo zdraví člověka)
- **oprávněné použití zbraně** (v mezích zákonných předpisů – např. policista při výkonu služby)

6. Vina a trestní odpovědnost

Trestní odpovědnost nezletilých:

6. Vina a trestní odpovědnost

Trestní odpovědnost nezletilých:

1. Děti do 15 let nejsou trestně odpovědné.

Soud může nařídit tato **výchovná opatření**:

- napomenutí
- stanovení dohledu
- omezení (např. návštěv restaurací, zábav)
- omezení rodičovských práv
- zbavení rodičovských práv a nařízení ústavní výchovy

6. Vina a trestní odpovědnost

Trestní odpovědnost nezletilých:

2. Mladiství (15 – 18 let) jsou trestně odpovědní, avšak nejsou trestáni v plném rozsahu:

- může jim být uložen trest odnětí svobody (sazby stanovené zákonem se snižují na polovinu, nesmí však převyšovat 5 let)
- trest propadnutí věci
- zákaz činnosti až na 5 let
- pokud pracují, i peněžitý trest

6. Vina a trestní odpovědnost

Účastníkem řízení s nezletilým musí být vždy:

- rodiče
- obhájce
- zastoupení státu orgánem péče
o děti a mládež

6. Vina a trestní odpovědnost

Účastníkem řízení s nezletilým musí být vždy:

- rodiče
- obhájce
- zastoupení státu orgánem péče
o děti a mládež

Kontrolní otázky:

- Jaký je právní výklad pojmu vina a jak vinu rozdělujeme?
- Jsou nezletilí právně (trestně) odpovědní za své jednání?
- Jaké okolnosti vylučují protiprávnost i v situaci, kdy došlo k naplnění skutkové podstaty trestného činu?

6. Vina a trestní odpovědnost

Shrnutí:

6. Vina a trestní odpovědnost

Vina

- je vztah pachatele k trestnému činu.
- Má dvě formy:
úmysl a nedbalost

6. Vina a trestní odpovědnost

5 okolností vylučujících protiprávnost:

- krajní nouze
- nutná obrana
- svolení poškozeného
- přípustné riziko
- oprávněné použití zbraně

6. Vina a trestní odpovědnost

Trestní odpovědnost nezletilých:

- **Děti** do 15 let **nejsou** trestně odpovědné.
- **Mladiství** (15 – 18 let) **jsou** trestně odpovědní,
- avšak nejsou trestáni v plném rozsahu.